

of Chalcedon. Lond. H. Ohlsson 1928, 8°, 13 էջ, 2 լուսատիպ տախտակով:

133. Lebon J. — Les citations patristiques grecques du „Sceau de la foi.“ Revue d'Histoire Ecclésiastique, XXV (1929), էջ 5—32. Lebon կ'աշխատի «Կնիք հաւատոյ»-ի յոյն Հայրերու կտորներուն աղբիւրները մասնանիշ ընել եւ ըստ կարելոյն հաստատել:

134. Հացունի Հ. Վ. — Թուղթ Մակարայ Երուսաղեմացւոյ առ Ս. Վրթանէս: Բաղմովէպ 1929, էջ 260—264: — Հացունի կը համարի թէ թուղթս գրած է Մակար առաջին Երուսաղեմացին Գ. դարու առաջին կէսին, առ Վրթանէս Պարթեւ: Սակայն իր առ այդ բերած պատճառներն ու ապացոյցները համողիչ չեն: (Հմմտէ այժմ Ա. կիրնեան Հ. Ն., Թուղթ Մակարայ... Հանդէս Ամսօրեայ 1930, էջ 509—577:)

135. Մ. Ս. — Գրեգորիոս Արշարունի: Բաղմովէպ, 1929, էջ 299—303: — Մ. կ'ընդունի երկու «Արշարունի Գրեգորիոս»ներ մին Դուրինի ժողովքին (645ին) մասնակցող, իսկ երկրորդը Մանազկերտի (726). եւ այս վերջինիս կ'ընծայէ «Ընթերցուածոց Մեկնութիւն»ը:

136. Ա. կիրնեան Հ. Ն. — Մովսէս Խորենացւոյ ժամանակն եւ անձնաւորութիւնը: Անահիտ (Պարս), 1929, Թ. 4, էջ 67—77: — Յօդուածագրին քննութեան համեմատ «Հայոց Պատմութեան» հեղինակն է Մովսէս Դեռնդ, որ ծագած է Ը. դարու երկրորդ կէսին եւ վախճանած Թ. դարուն առաջին քառորդին: Գրած է իր Պատմութիւնը 790—810 շրջանին, ի խնդրոյ Սահակ Բագրատունւոյ, որ կ'ապրէր նոյն դարուն եւ տէրն էր Վասպուրականի մէկ մասին:

137. Գասպարեան Դոկա. Ա. — Մովսէս Խորենացւոյ ըմբռնումը պատմութեան մասին: Հայրենիք Ամսագիր, է (1929), Թ. 8, էջ 117—127: Գ. հարեւանցիորէն կը նկատէ Խորենացւոյ ըմբռնումը ժամանակաշրջանի, պատմութեան բովանդակութեան, աղբիւրներու մասին եւն:

138. Միսակեան Գ. — Մովսէս Խորենացի եւ իր Պատմութիւնը: Հայր. Կոչնակ, 1929, էջ 460—461, 490—491: — Անձանօթ նորագոյն խուզարկութեանց՝ Մ. ներկայացուցած է զԽորենացին ըստ աւանդութեան: Ըստ այսմ գիտականորէն անարժէք գրութիւն մըն է:

139. Օշական Յ. — Յովհաննէս Պատմաբան. Թ. դար: Սիօն, 1929, էջ 178—181: — Մատենագրութեան Պատմութեան դասականութեան մ'առթիւ գրուած կը թուի: Չունի գիտական արժէք:

140. Muyltermans J. — La domination arabe en Arménie. Extrait de l'Histoire universelle de Vardan, traduit de l'arménien et annoté. Étude de critique textuelle et littéraire. Louvain, Istas, 1927, 8°, էջ 176. Քնն. Simon J., Anal. Boll. XLVI (1928), էջ 403—404.

141. Max, Herzog von Sachsen. — Nerses von Lampron, Erzbischof von Tarsus, Erklärung des Versammlers. [Համբրոնացւոյ Մեկնութիւն ժողովողի], հրատ. եւ թրգմ.: Leipzig, Harrassowitz, 1929, 4°, էջ IV—188: — Կը հրատարակուի հայ բնագիրը հանդերձ գերմաներէն թարգմանութեամբ:

142. Oudenrijn M. van de. — Oratiuncula S. Thomae Aquinatis in armenicalingua. (Աղթթ Ս. Թովմայ Ակունացւոյ ի հայերէն լեզու:) Angelicum, 1929, VI, էջ 77—82:

143. Քիւրտեան Յ. — Յովհաննէս Երզնկացի: Բաղմովէպ, 1929, էջ 166—171: Համառօտ կենսագրական մը:

144. Moldenhauer G. — Die Legende von Barlam und Josaphat auf der iberischen Halbinsel. Untersuchungen und Texte. Halle (Saale), Niemeyer, 1929, 8°, էջ VIII—348. (Romanistische Arbeiten, 13)

145. Ծանուլի Ա. — Այլաբանական եւ իմաստասիրական մեկնութիւն Չոսիմոսի զրոյցին: Բաղմովէպ, 1929, էջ 348—351:

146. Wohleb L. — Die Überlieferung des Pionios-Martyriums. RA CAKG. XXXVI (1929), էջ 175—178.

147. Millet G. et Der. Nersessian S. — Le psautier arménien illustré. Revue des Études arméniennes IX (1929), էջ 137—181: — Օր. Ս. Տէր-Ներսէսեան այս միասնական յօդուածին առաջին մասին մէջ մանրամասն նկարագրութիւնը կու տայ Սաղմոսարանին, որ սեպհականութիւն է E. Ségrédakis յոյնին. Չեռագիրս կը վերաբերի ԺԳ.—ԺԵ. դարուն, ամէն պարագային յառաջ է քան 1445 թիւը, երբ յաշտակագիր մը կը յիշէ իր ընթերցած ըլլալը: Իսկ երկրորդ մասին մէջ G. Millet կը քննէ այդ նկարագրուած սաղմոսարանի նկարիչին գեղեցիկ արուեստը եւ համեմատելով նման յոյն նկարագրուած սաղմոսարաններու հետ կը փորձէ անոնց յարաբերութիւններն ու փոխադարձ ազդեցութիւնները մասնանիշ ընել: Այս առթիւ կու տայ միանգամայն իր քննած Չեռագիրներէն մանրանկարներու լուսատիպ գեղեցիկ օրինակներ:

148. Tisserant E. — Codices armeni Bybliothecae Vaticanae Borgiani, Vaticani, Barberiniani, Chisiani, sche-

dis Fr. Cornwallis Conybeare adhibitis, recensuit. Romae typis polygl. Vaticanis, 1927, gr. 8°, էջ XIX—395. Քնն. Fr. Macler, REA IX (1929), էջ 277—278: Սարգսեան Հ. Գ., Բաղմովէպ, 1929, էջ 127—128, 255—256:

149. Չիթունի Տ. — Բատնագիր: Բաղմովէպ, 1929, էջ 139—144, 174—177, 212—216: — Չիթունի կը նկարագրէ նախ այդ «Բատնագիր»ին՝ իր տրամադրութեան տակ գտնուած միակ ձեռագիր օրինակն, որ ժապաւինաձեւ 7—8 մետր երկայնութեամբ իրարու կցուած թուղթերու վրայ գրուած է 0'07 հարիւրորդամետր լայնութեամբ. այդ կը ներկայացնէ եւ կը հրատարակէ բովանդակութիւնը. եւ կու տայ միանգամայն Չեռագրին նկարներուն նկարագրութիւնը: Բատնագիրն ուրիշ բան չէ բայց եթէ Չարխափան մը կամ Հմայագիր մը: Չեռագիրս գրուած է «Յովհաննէս Գրիչ վանեցի»էն Աստուածատուրի որդի Ալվանեցի»էն ՌՄԾԸ թուի Յուլիսի 10-ին: Լահիւրդէ ՌՄԾԸ թուի Յուլիսի 10-ին: Սակայն յայտնապէս կը տեսնուի թէ Ալլահ-Սահայն յայտնապէս կը մեղած է եւ գրիչ վերջին մի քանի էջերուն: Որովհետեւ նավերը գրիչին անունը չնշած, իր անունն այլ թանկարով աւելցուցած է:

150. Բրիւսով Վ. — «Հայաստանի քանաստեղծութիւնը» (Մոսկուա, 1916, էջ 522), հաւաքածոյին ընդարձակ ներածութեան թարգմանութիւնն է, զոր Ա. Աբեղեան կը ներկայացնէ: Հայրենիք Ամսագիր, 1929, Թ. 7, էջ 99—111, Թ. 8, էջ 87—101, Թ. 9, էջ 95—108, Թ. 10, էջ 56—65:

151. Tchobanian A. — La Rose-raie d'Arménie. Tome III. Pages choisies des meilleurs poètes du moyen âge et de la période suivante. Paris, 1929, E. Leroux, gr. 8° XIX—291. Հմմտէ Հանդէս Ամսօրեայ, 1930, էջ 250: Քնն. Fr. Macler, REA. IX (1929), էջ 275—277: Բասմաջեան Կ. Յ., Հայր. Կոչնակ, 1929, էջ 270: Հ. Կ. Ք., Բաղմովէպ, 1929, էջ 63:

152. Չօպանեան Ա. — Թլիուրանցի ինչպէս ուր է: Հայր. Կոչնակ, 1929, էջ 6—8, 42—43, 75—77: — Չ. հակառակ Բ. Կիւլէսէրեանի կը հաստատէ թէ Թլիուրանցին կուսակրօն չէ, եւ հետեւելով Հ. Ն. Ակիրեանի (Արեգ, 1924, Ապրիլ 15)

կ'ընդունի թէ Կաթողիկոս Թլիուրանցին հետ նոյն չէ սիրային տաղեր գրող Թլիուրանցին:

153. Չօպանեան Ա. — Անտիպ տաղ մը Յովհ. Թլիուրանցւոյ: («Սոստովանիմ եւ դաւանիմ»:) Անահիտ, 1929, Թ. 1, էջ 47:

154. Ա. կիրնեան Հ. Ն. — Նորագոյն կարծիքներ Քուչակեան քառեակներու մասին: Չոլաթթնոց (Պարս), 1929, էջ 224 եւ 292—295: Ա. 224 էջին վրայ հրատարակած է Անտիպ Հայրէն քառեակներ Նահապետ Քուչակի, իսկ 292—295 էջերուն մէջ կու տայ լուսաբանութիւններ ու մեկնութիւններ Քուչակի այդ երգերուն մասին:

155. Շրջիկ (Սիբունի). — Մեր հին տէրտէրները: Ազգաբար, 1929, Թ. 911—912: Շ. կը հրատարակէ Մարտիրոս Ղրիմեցւոյ երկու տաղը գրուած տէրտէրներու մասին:

156. Քիւրտեան Յ. — Մարտիրոս Ղրիմեցի կամ Կաֆացի տաղերը Թրակիոյ եւ Պուլխարիոյ Հայոց վրայօք: («Գաւթ իրիցու».) — «Սոփիայ քաղաքի իրիցոյ վերայ ասացեալ...»:) Բաղմովէպ, 1929, էջ 283—287:

157. Navarian A. — Anthologie des poètes arméniens. Paris, 1928, 16°, էջ 243. Քնն. Fr. Macler, REA. IX (1929), էջ 273—275.

158. Inglisian P.V. — Das armenische Schrifttum (արտադ.) Archiv f. Bibliographie, Buch- und Bibliothekswesen — Թերթէն Linz, Winkler, 1929, էջ 37. — Ի. Հայոց մասին համառօտ պատմական ակնարկ մը տալէն վերջ կը ներկայացնէ հայ Մատենագրութեան ուրուագիծը սկիզբէն մինչեւ մեր օրերը:

159. Baumstark A. — Literaturbericht (zum 2. Bande [1927]). Mit grundsätzlicher Beschränkung auf den außereuropäischen Christlichen Orient, unter Beihilfe v. P. W. Inglisian in Wien, bearbeitet vom Hauptherausgeber. Oriens Christianus, 1929, էջ 132, 178.

Հ. Պ. ՏԵՐ-ՊՕՂՈՍԵԱՆ

Resumé der wichtigsten Abhandlungen.

Genealogie der Bagratiden (450—850). Von P. N. Akinian. Sp. 637—660.

Um über seine vorhergehende Arbeit (betreffs Leontius des Priesters) neues Licht zu werfen, will der Autor die Genealogie der Bagratiden rekonstruieren. Er zieht J. Marguare, Osteuropäische Streifzüge, Leipzig,

1903, S. 391—465, in Betracht. P. Akinian betont aber, daß manche literarische Stellen M. irreführt hätten und daß er einzelne Schwierigkeiten übersprungen habe.

Der Verfasser trachtet unter den verschiedenen Mitgliedern der Bagratiden-Familie eine Zugehörigkeit herauszufinden. Er

verwertet die von Marquart unbenützten Stellen.

Von der Hälfte des 5. Jahrhunderts angefangen haben wir fast die ununterbrochene Folge der Bagratiden.

1. Der Fürst Tiroz.
2. Der Ritter Sahak.
3. Der Ritter Spandiat, erwähnt im Jahre 506 oder 510.
4. Varaz-Tiroz, der Oberbefehlshaber.
5. Der Ritter A(r)šot.
6. Der Bagratide Pap.
7. Der Bagratide Smbat. Marquart (§ 1) identifiziert diesen Smbat mit dem Sohn des im Jahre 590 im Dienste des Kaisers gestandenen Manuel Bagratiden. Es scheint nicht richtig zu sein.
8. Sein Sohn, Varaz-Tiroz.
9. Von seinen Söhnen ist nur der Ritter Smbat erwähnt.
10. Varaz-Sahak.
11. Smbat im J. 613.
12. Patrizius Ašot I.
13. Varaz-Tiroz, erwähnt von Leontius (S. 13).
14. Smbat, Sohn des Varaz-Tiroz, wurde Machthaber nach Nerseh Kamsarakan, im Jahre 691/92—712/13.
15. Ašot, Smbat's Bruder (703).
16. Smbat, Vasak u. Bagarat, Söhne des Patrizius Ašot.
17. Ašot II., Patrizius, Sohn d. Vasak (732).
18. Sahak, Sohn d. Bagarat.
19. Smbat, Sohn d. Ašot (775, d. April).
20. Vasak, Sohn d. Ašot, Bruder des Oberbefehlshabers Smbat.
21. Oberbefehlshaber Bagarat.
22. Sahak Bagratuni, erwähnt von Leontius.
23. Ašot, Sohn des Fürsten Sahak.
24. Smbat, Davit, Bagarat, Sahak, Mušegh, Hriphsime. N. N. Söhne und Töchter d. Ašot Sahakean.
25. Davit, Obwaller von Vaspurakan.
26. Bagarat, Herr v. Taron.
27. Sahak.
28. Mušegh (?).
29. Ašot IV., Sohn Smbat des Oberbefehlshabers.
30. Šapuh, Sohn Smbat's des Bruders d. Ašot.
31. Smbat, Sohn Ašots, des Oberbefehlshabers Armeniens.
32. Ašot, Sohn des Oberbefehlshabers Smbat (886—890).
33. Šapuh, Sohn Smbats, des Oberbefehlshabers.

34. Abas, Sohn Smbats, des Oberbefehlshabers der Armenier.

Neue Beiträge zur Biographie des Eremia Čelebi Keumürdjan. Von Dr. Vahram Thorgomian. Sp. 661—685.

Der Verfasser fügt zur Biographie Eremias als Beiträge ergänzende Notizen, die ihm größtenteils von Mgr. Mesrob Nšanian von Jerusalem aus den „Selbstgeschriebenen Tagesnotizen Eremias“ zugeschickt worden sind.

Bruchstücke aus den Volksdichtungen der Armenier in Djulfa und Indien. Von Aram Eremian. Sp. 685—695.

1. Verse und Volkslieder.
2. Epithalamen = Hochzeitslieder.
3. Satirische Lieder.
4. Andere Lieder.

Diese Volkslieder sind direkt aus dem Munde des Volkes zur Schrift gebracht worden.

Beiträge zur armenischen Phonetik: e, iv. Von N. Aghbalian. (Fortsetzung.) Sp. 695—705.

Der Verfasser forscht die Ursprungsquellen des e-Lautes und kommt zur Folgerung, daß das e ξ ein ursprüngliches ay ist, wo das a schräg ausgesprochen wurde oder ein altes i-ay darstellt. Da im Armenischen die zur ay-Gruppe gehörenden Wörter in drei Formen vorkommen: hayr-her-har, cayr-cer-car, ays-es-as usw., glaubt er sich berechtigt, anzunehmen, daß das Altarmenische ein langes und ein kurzes a gehabt hat, welche nach verschiedenen Orten auch verschieden ausgesprochen wurden.

Der Verfasser konstruiert eine ursprüngliche Form hatar und glaubt, daß aus dieser alle drei Formen har, hayr und her hervorgegangen sind. Die erste Form hält er für ein Resultat eines sehr offenen, langen und betonten a: hatar > hdar > har, die zweite für ein Resultat eines kurzen, mittel offenen und scharf betonten a, wo unter dem Einfluß des starken Akzentes das a gebogen ist; mit dem Ausfall des T-Lautes und der Bildung eines Nebenlautes nahe dem arabischen ξ , was dem klassischen y_j entspricht, machte das Wort folgende Formen durch: hatar > hār > hayer > hay. Der e-Laut des y_j und die Form hayēr Հայեր leben noch im Munde des Volkes. Die dritte Form ist ein Resultat eines kurzen, betonten, aber auch schrägen a: hatar > he-er > heyr > hēr. Alle drei Formen haben vorliterarischen Ur-

sprung, obwohl die beiden überliefert sind: hayr, harkh. Aus diesem Grunde glaubt der Verfasser, daß die Gruppe ay, wo das a schräg ausgesprochen ist, eine der Ursprungsquellen des e ξ bildet.

Indem er die altarm. Form tesanei mit zwei mundartlichen Varianten tesnei und tesnayi vergleicht und nach der angenommenen Ansicht das e ξ für ye \bar{y} Է hält (A. Meillet, Esquisse, 19—20), sowohl seiner Theorie nach das ye Է auflöst (s. ζ . U. 426), stellt er folgende Parallelformen auf: tesan-i-ayi > tesnei: tesan-ayi > tesnay und kommt zur Folgerung, daß die erste Form e hat, weil ihre Wurzel mit Suffix behaftet ist: tesan-i. Das ist das Suffix, das sich mit der ay-Gruppe des Auslautes einigt und i-ay > yey (Է) > e hervorbringt.

Er begründet diese Theorie mit der Kasuserscheinung; aus dem srte (Gen. srti) konstruiert er eine ursprüngliche Form *sirti und da der alte Genitiv-Ablativ mit ay auslautete (nur bei den Eigennamen noch erhalten: i Haycay), löst er die Form srte in sirti-ay auf, wo der Laut i-ay das e gibt. Die klassischen Formen nmane, smane löst er in nman-ay, sman-ay auf und vergleicht sie mit den provinziellen Ablativformen sran-ay, dram-ay, wodurch er wiederum die Wahrheit der Behauptung aufweist, daß der e-Laut ein ursprüngliches ay oder i-ay darstellt. Daraus folgert der Verfasser, daß das vorliterarische Armenische keinen e-Laut gehabt hat und darum bei der Forschung der Wörter und Formen zuerst alle e mit ay oder i-ay zu konstruieren sind.

Er schreitet noch einen Schritt weiter: da aus derselben Form hatar die Formen har, hayr und hēr hervorgegangen sind, sagt er, daß alle ay und ē mit a + Konsonant + Vokal (vgl. -ata-) wiedergegeben sind. Bei der Forschung des a-Lautes aber soll man sich zuerst vergewissern, ob es kein ursprüngliches ā ist, diesem seinerseits ein aa zugrunde liege und dem letzteren ein a + Konsonant + a (vgl. -ata- > aa > a).

Sodann erklärt der Verfasser den Lautwechsel e > i; er nimmt das Wort ter (Gen. tiroj), er löst es in tyejr (տիր) > ti-ayr auf, den Genit. aber in ti-ayr-ne und in Beachtung seiner aufgestellten Lautwanderungen, wodurch ia > iy > i ist, glaubt er, daß der Akzent der Genitivform auf i fiel, woraus ti-ayr-oj > tlyyroj > tlyroj > tiroj. Dieses ist bei allen orientalischen Dialekten erhalten, tiroj, tiru(oj). Alle Wörter und Formen, welche einen Lautwechsel e > i aufweisen, sind mit den Wörtern und Formen wiederzugeben, die i-ay haben.

Ein neues Katheder für die Armenologie in Europa. Von Saroukhan. Sp. 706—709.

Der Verfasser teilt mit, daß an der Universität von Bruxelles eine neue Professur für die Armenologie errichtet wurde. Er spricht von der Université libre, die, von einer privaten Person errichtet, erst in den letzten Jahren vom Staat mit 10,000.000 Fr. unterstützt wird.

Aus Anlaß der hundertjährigen politischen Freiheit Belgiens hat ein reicher Schiffsbesitzer, Robert Werner, das Andenken dieses Festes verewigen wollen, und durch den Rat von Prof. Henri Grégoire, des berühmten Byzantologen, ist in der Universität das Orientalische Institut geschaffen worden. Auf das Katheder der Armenologie, als ein Teil des Orientalischen Instituts, ist Prof. Nikolaus Adonz berufen worden, um zu gleicher Zeit an der Veröffentlichung des Corpus Bruxellense mitzuwirken.

Prof. Adonz hat sich einen wissenschaftlichen Namen erobert durch sein Werk: Арменія въ Эпоху Юстиняна (Armenien im Zeitabschnitt Justinians). Außerdem hat Prof. Adonz zahlreiche Studien über Byzantologie und Armenologie veröffentlicht.

Die Lehrsprache ist einstweilen französisch. Weil das Kapital für die Armenologie nicht genügend ist, hoffen Herr Prof. Grégoire und die Leitung der Universität, daß 1. die in Frankreich und Belgien lebenden Armenier mit Bücher und Geld dieses armenologische Institut unterstützen und mit nationalem Bewußsein zu Hilfe kommen würden; 2. daß die in belgischen Universitäten eingeschriebenen armenischen Studenten den armenologischen Vorlesungen der Universität beiwohnen und durch ihre Teilnahme die fremden Hörer ermuntern würden.

Der Anfang der Memoiren Murazan's. Von Dr. A. Abeghian. Sp. 710—718.

Der Verfasser will die Selbstbiographie des Romandichters Murazan den mit der Geschichte der modernen Literatur Beschäftigten zur Kenntnis bringen.

Das Tagebuch fängt mit dem 1. Jänner 1885 an und endet mit dem 2. Juli 1892. Wahrscheinlich, meint der Verfasser, wollte Murazan im Jahre 1892 sein Tagebuch fortsetzen, hat aber nur zirka acht Seiten daran geschrieben. Am Ende führt der Verfasser ein Verzeichnis der Werke des Dichters an.

Literarische und linguistische Bemerkungen. Von P. Gabriel Dr. Menevischian. Sp. 716-737.

Der Verfasser des Artikels beschwert sich gegen die grobe Schreibweise gewisser Literaten, die mit Schimpf und Spott die Argumente ihrer Gegner zu entkräftigen glauben.

Guttschmidt, A. Carrière, Gregor Khalatheanz, die Wiener Mechitharisten, Ter-Mikirtičean, Bischof Moses und ihre Folger betrachten den Moses von Khorene als einen im 7. bis 8. Jahrhundert schreibenden Historiker und nicht als einen im 5. Jahrhundert lebenden. Die ohne Gründe das Gegenteil behaupten Wollenden haben ihrer Schreibweise einen allem Anstand spottenden Lauf erlaubt. Beleidigende Ausdrücke, empörende Behauptungen, persönliche Angriffe machen diese Polemik zum Unikum in der ganzen armenischen Publizistik der letzten Zeit. Zur Vernunft werden die Nichtspezialisten in diesem Fach aufgefordert. Die Ursache dieses Federkrieges war eine vielleicht unnötige Wiederholung des Epitheton „schlau oder Betrüger“, die von früheren Kritikern dem M. von Khorene gegeben wurde.

Eine kleine Bemerkung des Verfassers unter dem Titel „Pro domo“ wendet sich gegen die Behauptung, daß einige von vielen Literaten gebrauchten Ausdrücke als Archaïsme zu betrachten seien. Mit vielen Beispielen und durch Zitate aus den Büchern trachtet er seine Theorie zur Geltung zu bringen, besonders die Wiener Mechitharisten sind oder waren bis zur letzten Zeit treue Anhänger der Ansichten des großen Grammatikers Erzbischof Arsen Aïdyn, dessen „Kritische Grammatik“ zur Norma des modernen Schrift-Armenischen dient.

Die armenischen Wörter Ձէզոք und ամէն wurden von Prof. Adonz etymologisch untersucht und gefunden, daß die Form Ձէզոք und ամէն richtiger ist. Diese Behauptung richtete sich gegen einen Mitarbeiter von Bazmavep, der als eine... Sünde, ein... Verbrechen anathematisierte und verwarf besonders die richtige Zergliederung des Ձէզոք in չ-էզ-ոք = nicht — ein — Neutrum. Und dabei wurden sehr scharfe Worte gebraucht und andere Zeitungen protestierten mit Entrüstung gegen eine solche aufrührerische Polemik. Wie es scheint, wird die richtige Etymologie des չ-էզ-ոք von dem oben erwähnten Artikelschreiber nicht angenommen, 1. weil

er von der „modernen Sprachwissenschaft“ keine gute Idee hat, zweitens einige Manuskripte neueren Datums scheinen ihn zu unterstützen gegen die richtige Etymologie des Prof. Adonz. In den „Literarischen und linguistischen Bemerkungen“ wird mit überzeugenden Zitaten die Richtigkeit der Meinung des Prof. Adonz bewiesen. Aber in Betreff des ամէն wird anempfohlen, diese Form als richtig zu betrachten (gegen die Meinung Adonz'), da es nicht die verkürzte Form von ամենայն ist, sondern die erweiterte Form von sam=ham-ajn=am-en-ajn (է=այ), wie in vielen anderen Worten: մի-անդամ-այն, սակ-այն:

Der letzte Teil der „Literarischen und linguistischen Bemerkungen“ richtet sich gegen einen Artikel von „Zuarthnoz“. Diese Zeitschrift meint, daß die Bienenarbeit der Wiener Mechitharisten für die armenische Literatur mehr intensiv und fruchtbar wäre, wenn anstatt sich an Worte und Buchstaben zu klammern, sie sich mehr die moderne Belletristik anzueignen getrachtet hätten... Mit treffenden, aber höflichen Worten wird dieses Ansinnen abgewiesen, weil 1. sich viele armenische Zeitschriften mit der modernen Belletristik beschäftigen, 2. man dies nicht von einer armenischen Kongregation erwartet, die eine Bibliothek von kostbaren Manuskripten und fast zur Gänze all die armenischen Bücher besitzt und weil keine andere Zeitschrift sich damit beschäftigt, 3. diese Aufgabe noch nicht gänzlich erledigt ist. Die Lautgesetze sogar eines einzigen Buchstaben, z. B. des զ, das einmal als das griechische γ, ein anderesmal als յ (z. B. sanskrit: veda, deutsch: wiss-en) auftritt usw., sind noch nicht genügend geklärt.

ՈՒՂՂԵԼԻՔ

Հանդ. Ա. մ. ս., 1930, էջ 126, տ. 17, գրած եմ փոքրիկ անուշադրութեամբ. «Պարսամեան [Մկրտիչ]... տարիներ յառաջ իրմէ խմբագրուած «Շանթ»ի էջերու մէջ կու տար... պատմուածքներ»: «Շանթ»ի խմբագիրն է Մկրտիչ Պարսամեանի եղբայրը «Մեհրուստան», որ սովորաբար կը ստորագրէր իւր յօդուածներու տակ «Մ. Պարսամեան»: Հ. Կ. Տերմոյեան:

ՎԻՆՆԱ, ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ ՏՊԵՐԱՆ

- ՀԱՅ ԿԻՆ Կիսամսեայ, Հանդէս: «Hai Guine», B. P. 192, Stamboul-Pera (Turquie).
ՀԱՅ ՍԻՐՏ Շարթաթերթ, ազգային, քաղաքական: «Hai Sirt», Abonni Colbert 166, Marseille (France).
ՀԱՅ ՍԿԱՌԻՏ Պաշտօնաթերթ Հ. Մ. Ը. Մ. Ի: «Hai Scout», 1 Rue Saulnier, Paris (9e).
ՀԱՅՐԵՆԱՎՅՍՏԱՆ ՄԱՍՈՒԼ Ամսաթերթ օրկան Պօլու-Տէվրէկ ու չըջակայից հայրենակցական երկսեռ Միութեան: «Hayrenagtzagan Mamoul», 4, Rue Caplat Paris (18e).
ՀԱՅՐԵՆԻՔ Օրաթերթ, ազգային, գրական, քաղաքական, հասարակագիտական: «Hairenik», 13-15 Shawmut Street, Boston, Mass. (U. S. A.).
ՀԱՅՐԵՆԻՔ ԱՄՍԱԳԻՐ 13-15 Shawmut Str., Boston, Mass. (U. S. A.).
ՀՆՁԱԿԵԱՆ ՄԱՍՈՒԼ Քաղաքական, հասարակական, դիտական եւ գրական: «Hentchakian Mamoul», 12, Rue de la Goutte d'Or, Paris (18e).
ՀՈՐԻԶՈՆ Ազգային քաղաքական եւ գրական օրաթերթ: «Horizon», Rue Frankini 2, Salonique (Grèce).
ՀՈՐԻԶՈՆ Անկախ շարթաթերթ: «Horizon», 108 West Washington Boulevard, Los Angeles, Cal. (U. S. A.).
ՀՐԱԶԳԻԱՆ Երկամսեայ հանդէս գրասէր գեղարուեստադրներու: «Hrastan», c/o Aram Kaprielean, 24 Ghama Fix-Dergoutie, Athènes (Grèce).
ՃՐԱԳ Հրատարակութիւն հայ աւետարանական եկեղեցւոյ, Նիւ Եորք: 152 East 34 th. Street, New York, N. Y.
ՄԻՈՒԹԻՒՆ Ամսօրեայ պաշտօնաթերթ Հ. Բ. Ը. Մ. Ի: «Mioutiou», 11 Square Alboni, Paris (16e).
ՄՇԱԿ Կիսաշարթաթերթ անկախ ազգային, քաղաքական, գրական: «Mushag», P. O. Box 1176, Fresno, Cal. (U. S. A.).
ՅԱՌԱՋ Օրաթերթ, ազգային, քաղաքական եւ գրական: «Haratch», 235 Faubg., St. Martin, Paris (10e).
ՅՈՒՇԱՐԱՐ Ամսօրեայ պաշտօնաթերթ Հ. Բ. Ը. Մ. Ի Ամերիկայի չըջանակին: «Housharar», 331 Fourth Ave., New York (U. S. A.).
ՅՈՒՍԱՖԵՐ Օրաթերթ, գրական, քաղաքական, հասարակական: «Houssaper», B. P. 868, Le Caire (Egypte).
ՆՈՐ-ԱՐԱՔՍ Երեկոյեան օրաթերթ: «Arax», Rue Tzar Boris 118, Sofia (Bulgarie).
ՆՈՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍ Եօթօրեայ լրագիր: «Nor Archaloy», 13 Strada Armeneasca, Bucarest (Roumanie).
ՆՈՐ ԱԻԵՏԱՖԵՐ Ամսազիր: «Nor Avedaper», B. P. 287, Alep. (Syrie).

- ՆՈՐ ԵՐԿԻՐ Շարթաթերթ: «Nor Yerguir», 227 Boulevard Raspail, Paris (14e).
ՆՈՐ ԼՈՒՐ Օրաթերթ, քաղաքական եւ աւետարական: «Nor Lur», Galata, Tunnel ittisalinde Medrese sokak Nr. 10, Stamboul (Turquie).
ՆՈՐ ՕՐ Օրաթերթ: «Nor Or», 20 A. Rue Vouli, Athènes (Grèce).
ՆՈՐ ՕՐ Շարթաթերթ, քաղաքական, գրական եւ ընկերային: «Nor Or», P. O. Box 344, Fresno, Calif. (U. S. A.).
ՈՐԲԱՇԵԱՐ ՀԻ ԱՍՏՂ Հանդէս Ամսօրեայ, Մ. Ա. Որբ. Հնդ. Միութեան: «Star», P. O. Box 245, Beyrouth (Syrie).
ՊԱՅՔԱՐ Օրաթերթ, ազգային, քաղաքական, գրական: «Baïkar», 296 1/2 Shawmut Ave., Boston, Mass. 18 (U. S. A.).
ՊՐՈԼԵՏԱՐ Օրաթերթ: «Proletar», 6 Rue Tzerjinskou, Tiflis (U. R. S. S.).
ՋԱՆՔ Նորագոյն գրողներու ամսաթերթ: «Tchancq», P. R. 91, Rue Cujas, Paris (Ve).
ՍԱՒԱՌՆԱԿ Շարթաթերթ երգիծաթերթ: ԺԱ. տարի: Imprimerie Vosguédar «Savarnak», Rue Emad-el-Dine, Le Caire (Egypte).
ՍԻՀՈՒՆ Ամսաթերթ գրական եւ դիտական: «Sihoun», B. P. 718, Beyrouth (Liban).
ՍԻՈՆ Ամսազիր, կրօնական, գրական, բանասիրական, նոր չըջանակ: «Sion», Patriarcat-Armén., Jerusalem (Palestine).
ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ Մուրատ-Ռափայէլեան նախկին աշակերտաց Միութեան: «Déghegadou», 49, Rue Rochechouart, Paris (IXe) (France).
ՎԵՐԱՇՆՈՒՆԻ Քաղաքական, հասարակական եւ գրական անկախ շարթաթերթ: «Veratnoun», Téhéran (Perse).
ՐԱՀՆԻՄԱ Երկշարթաթերթ: «Rahnuma», 180 Lexington Ave., New York (U. S. A.).
ՅՕՂ Ամսաթերթ, Հայ հոգեւոր երկասարդաց օրկան: «Zogh» Rue de la Fare 16, Marseille (France).
ՓԱՐՈՍ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՅ Ամսաթերթ կրօնական, բարոյական եւ ազգային: «The Pharos», P. O. Box 736, Fresno, Calif. (U. S. A.).
ՓԱՐՈՍ Ժողովրդական շարթաթերթ: «Pharos», Bld. Maria Louisa 57, Sofia (Bulgarie).
ՓՈՒՆՋ Երկշարթաթերթ մանկական: «Pountch», Rue Héliopolis, 18, Alexandrie (Egypte).
ՓՐԿՈՒԹԻՒՆ Ամսաթերթ: «Pergutune», P. O. Box 2072, Fresno, Calif. (U. S. A.).
ABHANDLUNGEN, ALMANACH, ANZEIGER, DENKSCHRIFTEN, SITZUNGSBERICHTE der Akademie der Wissenschaften in Wien. Wien, I., Universitätsplatz 2.
ANALECTA BOLLANDIANA Bruxelles, 22 Boulev. St. Michel.